Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Cal Simó de Matamala

Gaià

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector oest del terme de Gaià
Emplaçament	Ctra BV-4401, al km 1,1 ctra BV-4402 direcció Galera i seguir pista asfaltada direcció N i N-E 3 km
Alçada:	473

Coordenades:

Latitud:	41.93809
Longitud:	1.90166
UTM Est (X):	408949
UTM Nord (Y):	4643486

Classificació

Número de fitxa	08090-32
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XIX-XX
Any	1856
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	001504300DG04D0001KR
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dj., 24/05/2018 - 02:00

Descripció

Casa de pagès de dimensions força grans, construïda molt probablement el 1856 i emplaçada a la part alta de l'altiplà que s'estén entorn de la masia de Matamala, junt a un conjunt de casetes de característiques i època similars. Consta d'un cos residencial de planta rectangular (amb planta baixa més un pis), que té una construcció annexa a l'angle sud-est corresponent a una pallissa. Inicialment la casa era més petita i ha estat eixamplada pels dos costats i, més recentment, també sobrealçada. La façana principal, encarada vers migdia, presenta una distribució força regular, amb un portal i, a la planta superior, tres obertures de la primera època. Totes emmarcades amb llindes i brancals de pedra. En una fase posterior la finestra central es va transformar en balcó i a l'ampliació del lateral esquerra s'hi va obrir una nova finestra, aquesta ja emmarcada amb maó. Els murs de la casa són fets de maçoneria, actualment a pedra vista. La façana de llevant té diversos contraforts i un petit cos adossat, obrat amb maó. La resta de façanes tenen altres finestres, de distribució irregular, algunes emmarcades amb pedra picada. La pallissa és una interessant construcció que consta de dues plantes, la superior parcialment descoberta i sostinguda sobre pilastres.

Observacions:

A la llinda del balcó: 1856
Informació facilitada per Josep Burillo

Història

El gran apogeu de la vinya a la primera meitat del segle XIX va propiciar el sorgiment d'aquest petit nucli de casetes. Es van establir en terres de Matamala, que era el mas principal d'aquesta zona. Li pagaven un cens per treballar les vinyes, més el contracte de parceria habitual, que era d'un quart dels fruits. Per les cases, en canvi, sembla que no pagaven res. Segons les inscripcions de les llindes, cal Simó de Matamala va ser construïda l'any 1856 i cal Francisco el 1859. Cal Correu no té cap data, però probablement es situaria entorn d'aquests anys. Sobre cal Rossinyol, cal Jan i cal Seba, que es troben en emplaçaments més dispersos, no tenim cap notícia sobre el seu any de construcció. Podrien ser d'aquesta mateixa època però no descartem un origen anterior.
Pel que fa específicament a cal Simó, es diu que inicialment el lloc era ocupat per una mena de barraca i que, en un moment donat, s'amplià per bastir-hi la casa. Els que la van construir ja eren la família de cognom Costa. En el Registre de la Riquesa de 1883 consta que cal Simó tenia terres per una superfície de només 1,39 ha. La resta de camps, majoritàriament vinyes, estaven sota el contracte de parceria. A principis de segle XX Josep Costa Sellarès i Serafina Conangle no van tenir fills mascles. La seva pubilla, Irene Costa Conangle, es va casar amb Rafael Burillo, que feia de mosso en una casa propera. Entorn de 1960 Rafael Burillo va comprar tota la finca de Matamala, un mas llavors habitat per masovers i que feia temps que estava en declivi. Rafael Burillo va ser alcalde de Gaià una temporada força llarga, entre 1979 i 1995. El fill de Rafael és Josep Burillo que, en casar-se amb M. Lurdes Torrent, va anar a viure a Navàs. Llavors cal Simó va restar tancat una temporada fins que, recentment, el fill de Josep Burillo s'ha instal·lat de nou a la casa. Pel que fa a les obres, entorn de 1936 s'hi va fer una ampliació important, amb la construcció d'un femer, dues tines i alguna habitació. El 1995 es va sobrealçar la teulada.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Història", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 84.
IGLESIAS PERA, Lluís (2006). Pla Especial Urbanístic pel qual es cataloguen les masies i cases rurals del municipi de Gaià. Ajuntament de Gaià (document no aprovat oficialment), núm. 4.